

ЛІТЕРАТУРА:

1. Демидов А. И. О методологической ситуации в правоведении // Правоведение. 2001. № 4. С. 14-22.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підруч. Х. : Консум, 2006. 656 с.
3. Бабкін В. Д., Шемшученко Ю. С. Юридична наука України на сучасному етапі // Правова держава. 2005. Вип. 16. С. 5-9.
4. Гусарев С. Д., Білозьоров Є. В. Методологічні засади використання діяльнісного підходу у сучасному правознавстві // Актуальні проблеми юридичної освіти та науки в Україні : монографія / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. С. 31-41.

Булда А. А.
*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри правознавства
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)*

Корецька А. С.
*викладач кафедри правознавства
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)*

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАВознавців

Актуальною проблемою сучасної вітчизняної юридичної науки та освіти є визначення проблеми і перспектив її інтеграції в європейський науковий і освітній простір.

Інтернаціоналізація вищої освіти – це посилення міжнародної складової в діяльності українських ВНЗ. Основними її складовими є: розвиток міжнародної співпраці через програми академічного обміну (академічна мобільність студентів та викладачів), впровадження СК І С, спрощення процедури визнання документів про освіту, розвиток програм для навчання іноземних студентів, розвиток міжнародної співпраці в науковій і дослідницькій сферах.

Закон України “Про вищу освіту” містить важливі правові норми які декларують і регулюють міжнародне співробітництво.

При збереженні національного суверенітету в галузі освіти і його національного розмаїття, інтернаціоналізація освіти є ключовим фактором його трансформації в розвинених країнах в останні десятиліття. Процес інтернаціоналізації неухильно посилюється, його значення зростає, в різних країнах інтернаціоналізація розвивається в різних формах. Згідно з визначенням, прийнятим в дослідженнях ОЕС1\

інтернаціоналізацію освіти (Internationalization of higher education) на національному, секторальному і інституціональному рівнях прийнято розуміти як процес, при якому цілі, функції і організація надання освітніх послуг набувають міжнародний вимір. Поняття інтернаціоналізації в сфері вищої освіти в міжнародній практиці зазвичай включає в себе два аспекти: “внутрішню” інтернаціоналізацію [internationalization at home] і “зовнішню” інтернаціоналізацію або освіту за кордоном, транскордонну освіту [education abroad. across borders. cross – border education].

Інтернаціоналізація освіти включає такі форми міжнародного співробітництва:

– індивідуальна мобільність: мобільність студентів або професорсько-викладацького складу в освітніх цілях;

– мобільність освітніх програм та інституційна мобільність; формування нових міжнародних стандартів освітніх програм;

– інтеграція в навчальні програми міжнародного виміру та освітніх стандартів;

– інституційне партнерство, створення стратегічних освітніх альянсів.

Програми ERASMUS. SOCRATES заохочують студентів та викладачів до мобільності та обміну, що є показником інтернаціоналізації та інтеграції у галузі вищої освіти Європи. Інтернаціоналізація вищої освіти – це як регіональний, так і інтернаціональний феномен, що розвивається з великою швидкістю.

Інтернаціоналізація вищої освіти в ЄС також відображає загальне покращання європейського ринку праці, коли майбутня професійна кваліфікація вимагає не лише формальних академічних знань, а й також загальної культури.

Процес інтернаціоналізації вищої школи складний і суперечливий. Існує безліч невирішених проблем: відсутній належний баланс між його економічними, політичними і культурно-освітніми складовими; далека від реалізації Ідея “єдиного освітнього ринку”; не вирішено багато питань планування та управління; є потреба більшої інтернаціоналізації програм навчання; актуальна задача “конвертованості” дипломів; загострена проблема діалогу культур; недостатньо розвинені інформаційно-комунікативні технології і т.д. [1].

Інтернаціоналізація вищої освіти – вірна ознака радикальних суспільних змін. Вивчення ІВО дозволяє прогнозувати зміни в структурі, змісті, управлінні, фінансуванні вищої освіти, Інтернаціоналізація – зрима межа посилення світової взаємозалежності в сфері освіти і інструментів гармонізації подібної взаємозалежності.

Необхідний порівняльний аналіз основних чинників інтеграції вищої освіти. Фактори розподілені на чотири основні групи: економічні, політичні, культурні, педагогічні. Економічні чинники пов’язані як з прямими фінансовими вигодами (доходами від справляння плати за навчання іноземців, наприклад), а також непрямыми економічними вигодами, перш за все підвищенням кваліфікації випускників вузів як умовою економічного прогресу. Політичні чинники визначені

геополітичними інтересами, питаннями безпеки, ідеологічного впливу і т.д. Культурні фактори зумовлені важливістю міжкультурного діалогу. Педагогічні чинники впливають на функції і зміст інтернаціоналізації вищої освіти.

Важливим аспектом в діяльності і розвитку вищих навчальних закладів, є реалізація концепції правової освіти в Україні як актуального напрямку формування громадянського суспільства, правової держави. І звичайно одним із головних чинників розвитку правової освіти є її інтернаціоналізація.

Інтернет, можливості дистанційного навчання, інформатизаційний бум, різке зростання соціальної динаміки і зміна соціокультурного контексту ламають традиційні уявлення про процес отримання і засвоєння знання. Так звані масові відкриті он-лайн курси (МООС), інтернаціоналізація вищої освіти, студентська та викладацька мобільність тощо генерують потребу у переосмисленні відповідей, які сфера освіти здатна надати викликам сьогодення.

Нова інтерпретація основних компонентів освіти, уточнення її функцій, “свіже” осмислення змісту і якості навчання, зміна відповідних пріоритетів освіти ведуть до необхідності пошуку оновлених підходів до створення навчальних програм. Віднині інтернаціоналізація вищої освіти - це повноцінна складова простору вищої освіти. Стратегічні плани розвитку університетів, заходи національної політики, міжнародні угоди і наукове співробітництво підкреслюють важливість позиції інтернаціоналізації в просторі вищої освіти і, відповідно, потребують в зв'язку з цим кореляції змісту навчальних інструментів. Вища освіта, яка, по суті, є освітою “елітарною”, вимагає масштабного погляду на виклики сучасності, здатності панорамно мислити, об'єднувати фрагменти знань в єдиний цілісний світогляд. Очевидно, що вища юридична освіта може стати в сучасному світі важливим чинником конституювання суспільства, інструментом дипломатії, гарантом національної безпеки. Всесвітній, міжкультурний, глобальний вимір вищої юридичної освіти потребує нового погляду на блок публічно-правових дисциплін, які покликані досліджувати сектор суспільного життя, пов'язаний із забезпеченням порядку і меж втручання в сектор приватного. Сьогодні персональні національні границі є дуже складними, розмитими. По відношенню до різних держав індивід може мати різні обов'язки. Для вирішення глобальних проблем, зокрема, таких як охорона навколишнього середовища, забезпечення приватності інформаційного простору, боротьба з тероризмом тощо люди вступають до асоціацій, утворень, межі яких складні, багатоваріантні і залежать від характеру проблем [2].

Сьогодні ведеться доволі жвава наукова дискусія щодо того, як впливає інтернаціоналізація вищої освіти на інтеграційні процеси, які форми її прояву та впливу на вітчизняні ВНЗ? Світова наукова спільнота виокремлює різні підходи до визначення поняття інтернаціоналізації освіти. Часто інтернаціоналізація розглядається як “процес впровадження міжнародного аспекту дослідницької, освітньої та обслуговуючої функції вищої освіти”. Досліджуючи суть

інтернаціоналізації, дослідники вказують, що інтер-націоналізація далеко не новий термін, хоча у сфері освіти він почав використовуватися тільки з початку 1980-х років. Інтернаціоналізація освіти супроводжується посиленням міжнародної складової розвитку її окремих елементів – національних, регіональних, освітніх систем. В процесі інтернаціоналізації відбувається формування нового міжнародного освітнього середовища, де в найбільш ефективних формах могли б реалізуватися національні інтереси учасників, які діють в ньому, і можуть долучитися до загального пошуку вирішення проблем, які мають життєво важливе значення для людської цивілізації в цілому. Правники-педагоги виділяють такі компоненти інтернаціоналізації вищої освіти та науки, як міжнародні дослідження та публікації, студентська та викладацька мобільність, ступінь мобільності, іноземні студенти, міжнародні навчальні програми. Зважаючи на це, варто звернути увагу саме на важливість інтернаціоналізації юридичної науки і освіти, так як подальший розвиток правничої освіти має бути спрямований на підготовку правника відповідно до його фундаментальної ролі – утвердження верховенства права через захист прав і свобод людини. Такий розвиток має здійснюватися шляхом: розуміння професії юриста як такої, що спрямована на захист прав і свобод людини; визначення стандарту правничої освіти як необхідного обсягу знань про доктрини, принципи та інститути, а також необхідного обсягу юридичних навичок, компетентностей, обізнаності щодо питань етики та прав людини, якими повинен оволодіти студент; гарантування якості юридичної освіти; гарантування незалежного та прозорого механізму доступу до правничої професії; гарантування якості правничої науки та ін. [3].

Аналізуючи дослідження вітчизняних вчених, що стосуються даної проблематики, можна виокремити такі позитивні сторони інтернаціоналізації вищої освіти та її впливу на процеси європейської інтеграції: модернізація навчальних програм, обмін науково-педагогічними кадрами сприяє модернізації й підвищенню якості підготовки кадрів, здатних діяти в міжкультурному професійному середовищі; підвищення якості наукових досліджень; інтернаціоналізація спонукає до постійного пошуку з метою забезпечення конкурентоздатності випускників; поширення власних цінностей і формування позитивного іміджу країни; міжнародна вища освіта є вагомим джерелом прибутку для національних економік; сприяння культурній експансії [4].

Таким чином, інтернаціоналізація, яка здійснюється в процесі міжнародного співробітництва науковців різних країн та інститутів, що представляють різні наукові школи, галузі знань і напрями досліджень, є вимогою часу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Левченко Т. І. Європейська освіта: конвергенція та дивергенція. – Вінниця : Нова книга, 2007. – 655 с.

2. Харитонова О. Глобалізація та інтернаціоналізація вищої освіти у вимірі публічно-правових досліджень. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого.
3. Сопілко І. М., Череватюк В. Б. Інтеграція в європейський науковий і освітній простір: очікування для молодих вчених і студентів // Юридичний вісник. – № 3 (44). – 2017.
4. Нітенко О. В. Інтернаціоналізація вищої освіти як фактор розвитку університету / О. Нітенко // Освітологічний дискурс. – 2015. – № 2 (10). – С. 206-215.
5. Концепція вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії. Проект. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249321194&cat_id=244277212

Бучма О. В.
*кандидат філософських наук, доцент,
професор кафедри теорії та історії держави і права
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)*

Гнинюк Р. Ю.
*магістрант спеціальності “Правознавство”
факультету політології та права
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)*

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТАНУ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Останнім часом відносно нове поняття безпеки в кібернетичному просторі або кібернетичної безпеки все більше актуалізується та розглядається як стратегічна проблема держави. Діяльність комерційних структур, робота урядів та забезпечення системи національної безпеки держав з кожним роком все більше залежать від інформаційних технологій та ІТ інфраструктур кіберпростору. Тотальна інформатизація всіх сфер діяльності суспільства, відсутність кордонів в кібернетичному просторі призвели до драматичного збільшення кількості загроз, актів кібертероризму та кіберзлочинів у всьому світі.

Забезпечення національної безпеки зміщується у бік не стільки декларованої, скільки реально розглядуваної проблеми. Ліпкан В. та Діордіца І. відзначають, що це обумовлено активізацією зовнішніх загроз безпечного розвитку України: посиленням мілітаризації держав у регіоні, використанням положення енергетичної та торговельно-економічної залежності нашої країни, посиленням економічного та інформаційного тиску на неї тощо. Разом із тим, зовнішні загрози посилюються наявністю внутрішніх викликів національній безпеці, зокрема, йдеться про розбалансованість та незавершеність системних реформ, зниження обороноздатності держави, боєздатності Збройних Сил України, незадовільний стан фінансування, складне економічне становище [6].